

Рудик М.М., здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ

ПОРУШЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ МОЛОДІЖНИМИ РАДИКАЛЬНИМИ УГРУПОВАННЯМИ

Соціально-економічні й політичні перетворення в країні, пов'язані з реформуванням усіх сфер суспільного життя, призвели до суттєвих змін у соціальному просторі, зламу колишніх моральних цінностей, норм, традицій, стереотипів мислення. Це впливає, передусім, на молодь, яка не залишається осторонь змін, що відбуваються у суспільстві. Останніми роками почастишали вияви молодіжного радикалізму, зокрема на національному, релігійному та політичному ґрунті.

Сучасний стан правопорядку в Україні характеризується доволі складною криміногенною обстановкою, зокрема у сфері охорони громадського порядку. За статистичними даними МВС України, ці злочини посідають п'яте місце у загальній структурі злочинності та мають значну питому вагу (протягом 20012 - 2014 рр. у середньому - 4,5 %). Серед злочинів загальнокримінальної спрямованості лише хуліганство 2012 р. склало 12,2 %, у 2013 - 11,6 %, у 2014 - 12,8 %. Майже 70 % групових порушень громадського порядку вчиняються за участю неповнолітніх, які перебувають у стані алкогольного (наркотичного) сп'яніння.

Групові порушення громадського порядку, як свідчить практика, торкаються цілої низки відносин, зокрема у сфері охорони власності, життя та здоров'я населення, роботи органів державної влади тощо. Поведінка натовпу зазвичай є агресивною, безконтрольною та залежною від зовнішніх чинників, що характеризується підвищеною суспільною небезпекою. Нерідко ці дії набувають соціально загрозливих форм та мають тяжкі наслідки (вбивства на ґрунті расових, міжнаціональних або міжетнічних конфліктів, знищення пам'яток історії й культури, погроми й підпали, силове захоплення споруд і ділянок місцевості, вияви тероризму тощо).

Останнім часом спостерігається тенденція до збільшення кількості грубих порушень громадського порядку з боку уболівальників під час проведення футбольних матчів.

На профілактичних обліках в органах внутрішніх справ перебуває понад 900 осіб, схильних до вчинення злочинів. Лише у першому колі сезону 2013-2014 років за участю команд Прем'єр-ліги в Україні відбулося 114 футбольних матчів, які відвідали близько 937 тис. осіб. Під час проведення цих заходів за різні правопорушення та злочини затримано 200 осіб. Широкому загалу відомі інциденти, пов'язані з неправомірними діями футбольних фанатів, наслідком чого є вияви вандалізму та інші дії, що загрожують безпеці багатьох людей та майна, а також становлять ризик зривання спортивних заходів. Зловмисники потрапляють на стадіони щоб вчинити безпорядки, спровокувати зіткнення вболівальників та спрямувати агресію на працівників, які забезпечують правопорядок.

Все це ставить перед наукою і практикою завдання поглибленого вивчення цього різновиду правопорушень та розробку ефективних заходів боротьби з ними. Про актуальність цієї проблеми свідчать підвищена увага з боку керівництва МВС України, тенденції зростання агресивності футбольних уболівальників, відсутність належної реакції на злочинні дії радикально налаштованої молоді з боку організаторів футбольних матчів, брак необхідного досвіду щодо запобігання цим виявам у працівників органів внутрішніх справ.

Основними чинниками, що нині негативно впливають на діяльність неформальних молодіжних організацій, є такі: відсутність цілеспрямованої, виваженої координації цих об'єднань державою; невдоволення молоді старшим поколінням, що переростає у молодіжно-підлітковий протест; пропаганда неофашистських і расистських ідей; незахищеність від втручання у діяльність “неформалів” кримінальних структур, представників деструктивних релігій; формування молодіжно-підліткового середовища, в якому превалує вульгарна, девіантна поведінка, пропагується вживання алкоголю, наркотиків, паління, статева розбещеність; пригнічення особистості підлітка в асоціальних і антисоціальних об'єднаннях (угрупованнях).

Нині створено десятки молодіжних об'єднань різного характеру - від ліберальних до ультрарадикальних. Молодь все активніше заявляє про себе і вимагає від влади уваги. Це виявляється й в екстремістських витівках, і в створенні нових рухів.

Серед чинників, що визначають створення нових молодіжних об'єднань радикального спрямування, є такі: недостатня увага з боку держави до проблем розвитку молоді на тлі відсутності національної молодіжної ідеології; неналежне фінансове забезпечення роботи гуртків, секцій, дитячих і молодіжних організацій, клубної діяльності; байдуже ставлення центральних та місцевих органів влади, освітніх закладів до проблем виховання молоді; руйнування системи відпочинку й дозвілля; негативний вплив засобів масової інформації; високий рівень політизації та бюрократизації діючих молодіжних об'єднань та складна система їх реєстрації; недостатня увага з

вчителів до інтересів та захоплень дітей і підлітків; схилення молодих перед закордонними (східними, західними, африканськими) зразками культури тощо.

Список використаних джерел

1. Про міліцію: Закон України // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1991. — № 4. — Ст. 20.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення з постатейними матеріалами -Київ: «Орінком Інтер, 2001.
3. Про затвердження Типового статуту громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, описів зразків бланка посвідчення і нарукавної пов'язки члена такого формування: Постанова Кабінету Міністрів Українвїд 20 грудня 2000 р. N 1872
4. Про затвердження інструкції з організації роботи органів внутрішніх справ України щодо забезпечення взаємодії з населенням та громадськими формуваннями по охороні громадського порядку: Наказ МВС України від 9.02.2004 № 133.
5. Статут патрульно - постової служби міліції Укураїни : Затверджений наказом Міністерства внутрішніх справ від 28 липня 1994 р. № 404.